

Komócsin Zoltánra emlékeztek

Névadója, Komócsin Zoltán újságíró, a magyar munkás- és ifjúsági mozgalom kiemelkedő személyisége születésének 60. évfordulója alkalmából emlékünnepeket tartott tegnap, csütörtökön a vásárhelyi vendéglátó szakközépiskola, kereskedelmi és vendéglátóipari szakmunkásképző intézet és kollégium tanszékén és tanulóifjúsága. Az ünnepségen részt vett Komócsin Zoltán özvegye, családjának és szűkebb rokonságának több tagja; ott volt Györi Imre, az MSZMP KB tagja, az Országos Közművelődési Tanács elnöke, Gyárfás Mihály, a megyei pártbizottság titkára, dr. Földesi Gyula, a vásárhelyi pártbizottság titkára, Szabó G. László, a megyei tanács elnökhelyettese, Csizmadia Sándorné dr., a vásárhelyi tanács elnöke, Bódi György, a KISZ KB tagja, a KISZ megyei bizottságának első titkára, valamint a megye és a város számos más társadalmi, politikai szervének

képviselői és Komócsin Zoltán több volt harcostársa is.

Az iskola aulájában megrendezett ünnepséget dr. F. Kiss Zoltán, az intézmény igazgatója nyitotta meg, majd dr. Agoston József, a Szakszervezetek megyei Tanácsa vezető titkára mondott beszédet. Ezt követően a Liszt Ferenc Ének-Zenei Általános Iskola kórusa és a névadójára emlékező intézmény tanulói adtak műsort. Az iskola zászlóóra ünnepélyes keretek között vörös szalagot kötött fel Komócsin Zoltánné, a volt harcostársak nevében Mison Nándor, dr. Mórincz Béláné, Boda József és Komócsin Antal, Komócsin Zoltán nagybátyja. Felkötötték a zászlóra szalagjaikat a Komócsin Zoltán nevet viselő vásárhelyi KISZ-alapszervezetek és szegedi szocialista brigádok képviselői is.

A Lenin-gyászinduló hangjai mellett az intézet aulájában megkoszorúzták a névadó domborművét.

A gyümölcs-termesztésről

Tegnap, csütörtökön Forráskúton tartotta ülését a Csongrád megyei Mezőgazdasági Szövetkezetek Elnöksége. Többek között megvitatották a szőlő- és gyümölcs-termesztésről készített írásos beszámolót, amelyhez Muzsik András főmunkatárs fűzött szóbeli kiegészítést. A termelés, az értékesítés és a feldolgozás összehangolt munkájának a hiányáról többben elmondták véleményüket. Fülöp László, a szegedi járási pártbizottság munkatársa, hogy a nagyüzemeknek nem szabad veszeteséges ágazatot fenntartani, ugyanakkor az új gyümölcsösök telepítéséről sem szabad lemondania. Szügyi Ernő, a Csongrád megyei tanács mezőgazdasági és élelmiszerügyi osztályának vezetője többek között azt hangsúlyozta, hogy az ésszerű és célravezető megoldásokkal kell a kiutat megkeresni. Tóth Ferenc, a megyei pártbizottság munkatársa a feldolgozó kapacitás és a termelés közötti összhangot hiányolta.

Hogy megértsék sorsukat

Lenin és a kulturális forradalom

Kortársai de kiváltképp utódaik számosan próbálták nagy szavakkal, különleges jelzőkkel visszaadni Lenin életművének lényegét. Sztálin kőszáji sának, magasabb típusú vezetőnek nevezte. Lukács György olyan embernek tartotta, aki képes volt megalkotni elméletileg és gyakorlatilag egyaránt azokat az intézményeket, amelyeket igényelt a győztes forradalom. Ő maga — Lenin — egy levelben arról írt, hogy kedvenc zenedarábjára, az Apassionata hallgatása közben keserűség tölti el a szívét, a mély ember szeretetet kifejező muzsikának és a forradalom kénszerű terrorjának együttes vállalásakor. Tűnődve az ellentmondáson, földéződik Iszaak Babel fájdalmasan szép története Gedaliról, az öregemberről, aki a gyengéd forradalmat sóvárogja. Mintha Lenin és Babel gondolatainak mély harmóniája fejeződne ki az emberért folyó küzdelem győzelmének és vereségeinek számbavételekor.

„A régi utópista szocialisták úgy képelték — írja Lenin 1919-ben — hogy a szocializmust fel lehet építeni más emberekké, hogy előbb derék minden tekintetben kifogástalan, nagyon jól képzett embereket nevelnek, és ezekből fogják felépíteni a szocializmust. Mi a szocializmust abból az emberanyagból akarjuk felépíteni, amelyet a kapitalizmus nevelt, amelyet a kapitalizmus megrontott, elzüllesztett, de amelyet meg is edzett a harcra. Mi azonnal akarjuk építeni a szocializmust abból az anyagból, amelyet a kapitalizmus hagyott ránk egyik napról a másikra, most mindjárt...”

Csakúgy siternek az emberek, türelmetlenség érződik: holnapra megforgatjuk az egész világot! Mi, kései utódok, akik csak irodalmi élményeinkből ismerjük azokat az éveket, igazolhatjuk — valóban megforgatjuk, új pályára állították világot, s ezzel kezdődött igazából századunk története.

Mindössze négy évvel későbbiek a következő sorok, valójában azonban egy egész korszak van már lezárulóban — nevezetesen a szovjet hatalom megragadásának és megszilárdításának korszaka —, amikor az elvégzett munka fölötti elégtellességgel írja: „Ellenfeleink nem egyszerűen mondták nekünk, hogy ez telen dologra vállalkozunk, amikor olyan országban akarjuk a szocializmust megvalósítani, amelynek nincs elég fejlett kultúrája. De tévedtek, mert mi nem arról a végéről kezdtük a dolgot, ahogy az elmélet szerint (mindenféle vaskalaposok elmélete szerint) kellett volna, s a politikai és szociális átalakulás nálunk, mint kiderült, megelőzte azt a kulturális átalakulást, azt a kulturális forradalmat, amelyhez most mégiscsak elérkeztünk. Most már csak erre a kulturális forradalomra van szükségünk ahhoz, hogy teljesen szocialista orszaggá váljunk.”

Elsődleges feladata volt tehát a forradalomnak az új intézmények fölépítése és működésük megszervezése. Ám ezt követően azonos módú sürgetően jelentkezett az újabb lépés, a tömegek kulturális fölemelkedésének korszaka. Ez a szakasz ma is tart, és minden bizonnyal folytatódik még további generációknál. Tapasztalatunk és hitünk szerint nem lehetés megállni, mert a világ sem hálandó változásútemet lefekezni. Érthető és jelentős tény, hogy Lenin élete utolsó hónapjaiban, már súlyos betegen, kemény hangú írásokat tesz közzé a forradalom eredményeként hatalomra került hatalmit hivatali apparátus változás-képtelenségének, bürokratikus szemléletmódjának ostorozására. Restségükben a forradalmat látja veszélyeztetve hiszen a néptömegek képviselői szerveinek munkájától látja például szerepét a társadalomban.

Természetesen nem csupán ilyen átvitt értelemben mutatkozott meg írásában a kulturális forradalom megkerülhetetlen fontossága. Nagyon is pontosan fogalmaz, amikor szavait példálul az ifjúsághoz intézve így ír: az ifjúságnak meg kell értenie, hogy a kommunizmust csak a korunk színvonalán álló műveltség alapján valósíthatja meg, és hogyha ezzel a műveltséggel nem rendelkezik, a kommunizmus csak óhaj marad.”

Az ifjúságnak szót az inté, de társadalmi méretekre vonatkozik. Anyagi gvarapodás és szellemi fejlődés okos arányai nélkül végső céljaink kerülnék veszélybe. Csak az elfoglaltság gátolhatja a hasznos tudás növekvő szerepének látását. Hozzátéve ehhez, hogy mind féloldalasabb csupán beszél a tanulás fontosságáról, mert követelősen számonkéri haladásunkat a történelem. Olyan feladatokat megoldani, olyan világméretű, modern szóval globális kihívásokra eredményesen válaszolni, mint amilyenekkel jelenünkben van dolgunk, csak gondolkodó, sorsukat tudásukkal értőn alakító tömegek képesek. Igazolásnak is kínálkozik a történelem, tanulságként múltunk megannyi vesztes csatája, jövőnk életét reménysege. Lenin nem a jelszavak és a hangzatos szófordulatok elsajátítását sürgette; tudta, hogy ezekért mindig vannak, akik lelkesülnek. Ő az ismereteknek az összegzését kívánta közkinccsé tenni, amiből a kommunizmus elméle-

te született. Kulturális forradalomnak tartotta a tömegek műveltségének gvarapítását annak érdekében, hogy megértsék sorsukat, és meglassák az értelmek jövőjét.

Magyarázatra sem szorul, hogy ebben a társadalmi méretű erőfeszítésben, meghatározó tényező a párttagok tehetsége, kultúrája, erkölcsi jelleme. Lenin történelmüket alakító erőként tekintette ezeket az emberi tulajdonságokat. „Hajlandó vagyok azt mondani, hogy a súlypont számunkra a kultúra terjesztésére tolódik át, ha nem kellene számolnunk a nemzetközi viszonyokkal...” Élete utolsó heiteiben többször is visszatér erre a témára. „és itt nem szabad elfelejtenünk, hogy bennünk még tulságosan megvan a hajlandóság arra, hogy ezt a tudást buzgalommal, elhamarkodottsággal, stb. pótoljuk, illetve azt képzljük, hogy ily módon pótolni lehet.” Kultúrán tehát távolról sem afféle kevéssé fontos, széplelkeknek való álmódosítást értett, hanem a győztes forradalom továbbélését, a forradalom hétköznapi életünket átforgató hatásainak erősítését. A „változtasd meg életedet” eszme tömeges megvalósulását.

Az elmúlt évben aratott messzehangzó sikert egy szovjet írónak, Cs. Ajmatovnak regénye: Az évszázadnál hosszabb ez a nap. Ebben a könyvben az író szereplőinek sorsán keresztül azt a kérdést teszi föl, hogy vajon szükséges-e a múltunk érdekeit vállaló, jövőnkért feltöltő tudás társadalmi jelenléte történelmi feladataink megoldásához? Már most elengedhetetlen ennek a műveltségnek széles körű terhodítása, vagy rábízhatjuk döntéseinket egy kicsiny és bölcs központra? Ne siessük el a választ, amiképpen a történelem sem régtől kezdve elött. Annál is inkább káros az elhamarkodottság, mert a döntésnek csak úgy van tényleges értéke, ha megmutatkozik cselekedeteinkben, meggyökeresedik személyes életünkben.

Lenin 113. születési évfordulóján felidézett gondolatai érzékeltetik ezeknek az eszméknek eleven korszerűségét, jelenünknek is utbaigazítást adó bölcsességét. Elsajátításuk kipróbált útja nem a felszínes magasztalás, hanem a céltudatos és kíváncsi olvasás. Művei mai életünk kísérői, tudásunk gvarapítója.

Tráser László

Lakótelepi kálváriák 4.

Szökőár az előszobaszekrényben

A távfűtés dolgára, s a talán mégis csak kibontakozó megállapodás lehetőségére még visszatérünk. Korántsem a fűtőrendszer az egyetlen rosszul működő rész az új lakásokban. A Gát u. 5-ben például egy hétfői nagy eső idején egy második emeleti lakás előszobaszekrényéből szökőárhoz hasonló víztömeg tört elő.

A feleség lapáttal merte a vizet, hogy lehetőleg ne áztassák el az alattuk levő lakást is, a férj pedig megpróbált szerelőt keresni. A víz a fölöttük levő lakásból folyt, abban azonban még nem laktak. A kulcsot sem tudták hirtelen előkeríteni, a házmaster elment valahová, Kiderült, hogy az esővízlefolyó csövei futnak az előszobaszekrények burkolattal fedett sarkában. A lakók azt látták, hogy a burkolat külső részén csorg a víz a harmadik emeletről. Megpróbálták a szomszéd ház tetejéről átmasználni, hogy az esővíz-lefolyónyílást eltömjék, az ottani közös képviselő azonban nem adta oda a kulcsot. Jogosan félt attól, ha megengedi, hogy a tetőre kimenjenek, későbbi tetőbejárás esetén elvesztik garanciára való jogosultságukat.

Mit tehet ilyen esetben a lakó? Hol talál hét végén olyan ügyeletet, aki ki-megy, és megjavítja a hibát? Ha már ilyen esetek előfordulnak, miért nem tart a DÉLÉP garanciaüzeme hétfői ügyeletet, hogy a nagy kárral fenyegető hibákat elháríthatnák?

A Gyöngyvirág u. 12. ház közös képviselője mesélte, hogy az egyik lakásban úgy kellett kivenni a fürdőkád-ból a belekötött betont. Ez is tipikus jelenség, szinte mindegyik lakásban van átadáskor több-kevesebb beton vagy törmelék a fürdőkádban, ami aztán eltömi a szifonokat, esetleg a vezetéket is. A lakó fürdeni akart, s mert nem kívánt a beton tetejére feküdni, eltávolította a kádból, ahogyan tudta. Közben leverte a fürdőkád zománcát. Kérdés ezek után, hogy kicserélik-e garanciára a kádját. Egyáltalán: mit kell ilyen esetben csinálni?

Az OTP jogásza szerint semmi esetben sem szabad

semmit önkényesen javítani, az eredeti állapotot megváltoztatni, hiszen akkor utólag senki sem tudja kideríteni, ki és milyen hibát követett el, pontosabban, a jogos kifogást sem lehet bizonyítani. Ilyenkor be kell jelenteni az OTP-nek vagy a lakásszövetkezetnek a hibát, ott majd megteszik a szükséges lépéseket. Megteszik, de mikor? — kérdezheti erre a lakó, aki a bekötőzések teljes értékű lakáshoz szeretne jutni.

Panasz van a W. C.-kre is. Állítólag hibás sorozatot kapott a DÉLÉP, ezt építette be a lakásokba. Ami tény: ezek a készülékek nem öblítenek rendesen. A lakók szerint túl vékonyan jön belőlük a víz, nem mosja le a csésze tartalmát, minden használat után kefével kell segíteni, utána a keféket mosni.

Ha kitör az ablak, egyszerű üveges nem tudja megjavítani. Ezek a külön-külön korszerű, pontosan illeszkedő, jó hőszigetelést biztosító, úgynevezett alba-plast műanyag ablakok speciális orosházi üvegből készülnek. A DÉLÉP garanciaüzeme nem foglalkozik kitört üvegekkel, ezt a lakásbiztosításra más szakemberek végezzék. A speciális üveget azonban egyáltalán kellene az orosházi gyártóval rendelni, s a szolgáltatók egyelőre nem vállalják a cseréjét.

A csapok, csőszerelvények garanciális javítására a Komfört Szövetkezet vállalkozott. A lakók szerint nincs sok kőszönet a munkában: a Gyöngyvirág u. 12-ben például először nem csinálták meg rendesen a csapot, amikor viszont jó munkát végeztek, leszámolták.

Vitatott dolog a lépcsőházi radiátorok tömítése. A DÉLÉP azt mondja, a tömítések nem hozzájuk tartoznak, ez karbantartási kérdés. Több lépcsőházban folyunk a radiátorok, s a tömítés valóban elhasználódhat. Más kérdés, hogyan végezhetők a munkák ha pár hónap alatt tönkremennek a tömítések, gyakorlatilag csak a műszaki átadásig bírták ki folyás nélkül. Az OTP-nél tartott értekezleten egy másik közös képviselő elmondta, a lakók

úgy érzik, az északi fekvésű szobákban fúj a szél. Arra gyanakodnak, hogy egyszerűen rosszul van illesztve a panel, illetve az ablakok. Válaszként az a műszaki magyarázat hangzott fel, hogy gyors hőmérséklet-változások hirtelen hűl le a panel, a szobában le- és fölszálló légáramlás keletkezik, a meleg levegő fölfelé, a hideg lefelé igyekszik, ezt érzékelik úgy a szobában tartózkodók, mint ha fújna a szél.

Ugyanez a képviselő mesélte az OTP-nél rendezett beszélgetésen, hogy a panelek illesztésénél penészedik a fal. A lakók ezt is szigetelési hibának tartják, szerintük a szél ráveri a falra az esővizet, amely becsorog a résen. A jelen levő szakemberek ezt képtelenségnek minősítették. Ha valóban penészedik a fal, ennek az lehet az oka, hogy a lakó sok ruhát szárít a szobában, vagy tulságosan sok virágot tart, állították.

Általános tapasztalatuk volt a lakóknak, hogy a belső szerelési munkákat sok hibával, trehány módon végezték. A csövek, csapok csöpögtek, a linóleumokat csikkal kiegészítették, a szegélycsikkok elváltak a faltól, noha mindkét oldalukat összevezisza kenték ragasztóval. A linóleum alól nem takarították ki a törmelékét, egyszerűen a tetejére ragasztották a műanyag padlót. Egészében véve a lakások koszosak voltak, s még rengeteg munkát igényelt, és igényel, hogy valódi otthon váljék belőlük.

Tanács István

Lakóházak forgácslapból

Lakóházak építését kezdte meg cementkötésű forgácslapból a Nyugat-magyarországi Fagazdasági Kombinát. A betonlapokból Szombathelyen két lakókernyvet is épült: a gyöngyöshermáni városrészen már áll a tervezett harmadik ház egyharmada, s rövidesen a kámoni városrészen is elkezdik egy ugyanekkora telep kialakítását. Az idén hatvan ilyen házat építenek, 90–100 négyzetméter alapterülettel, jövőre már

néhány százat, s elképzeléseik szerint 1986-ra évi kétezer ház építésére alkalmas kapacitást fejlesztenek ki. Ez a elemes konstrukció ellenére nem fenyeget az egyhangúság veszélye, hiszen a betonpházakból több tucat változatot lehet kialakítani. A termék versenyképességét jó tulajdonságai és kedvező ára mellett a hagyományosnál lényegesen gyorsabb építési, szerelési technológia is szavatolja.

Országgyűlési bizottság ülése

A szőlő- és gyümölcs-termesztés helyzetéről és a fejlesztéssel kapcsolatos feladatokról tanácskozott Cseleői László elnökletével az országgyűlés mezőgazdasági bizottsága csütörtökön Egerben.

A bizottság által megvitatott írásos előterjesztés mindkét kertészeti ágazatban az eredmények mellett sok tekintetben hasonló gondokat ismert. Ezek mindenképp azzal hozható összefüggésbe, hogy a termelés, a feldolgozás és az értékesítés láncában gyakran különböző vagy éppen eltérő érdekek ütköznek. Ebből a láncból időnként hiányoznak fontos személyek, így például szükséges a szőlő- és gyümölcstároló kapacitás, árukezelési és terítési hiányosságok miatt a forgalmazás sem zavartalan. Mindkét ágazatban korábban viszonylag keveset törődtek a minőség alakulásával, az elmúlt időszak ugyanis biztos

piacot kínált, elhelyeztették a gyengébb minőségű árut is. Am a minőség iránt hirtelen megnőtt követelmények most sokszor váratlan helyzetet teremtenek a termelésnél és az értékesítésnél egyaránt.

A bizottság megállapította: miközben a szőlőültetvények területe mérséklődött, a termelési színvonal növekedése nyomán a termés nagyobb lett, növekedtek a hozamok. A gazdaságok egyelőre még mindig az átlagtermés fokozásában érdekeltek, jelentős ellentétek vannak a borászattal, amely szélsőséges évszámok természet nem tudja zavartalanul átvenni, és egyes minőségi borok készletelésére sem képes. A borászati háttérpára sem nőtt fel a növekvő mennyiségi és minőségi követelményekhez. A tanácskozást vita követte, melyben felszólalt dr. Dobi Ferenc Csongrád megyei képviselő is.